

Mjölby kommun
mjolbykommun@mjolby.se

Rektorn vid Mjölby gymnasium skolenhet 2
frida.engstrom@mjolby.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Mjölby gymnasium skolenhet 2
i Mjölby kommun

Tillsyn i Mjölby gymnasium skolenhet 2

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mjölby kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Mjölby gymnasium skolenhet 2 besöktes av Skolinspektionen den 16 20 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Mjölby kommun har genomfört en genomgripande omorganisation avseende kommunens gymnasieutbildning. Tidigare Kungshögaskolan är sedan den 1 april 2014 indelad i två skolenheter, skolenhet 1 och 2. Detta beslut avser skolenhet 2.

Skolenhet 2 har cirka 107 elever och omfattar barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Skolenheten leds av en rektor som tillträdde sin tjänst den 1 april 2014. Flertalet elever kommer från Mjölby, övriga elever kommer huvudsakligen från närliggande kommuner.

Av nationell statistik framgår att genomsnittlig betygspoäng för barn- och fritidsprogrammet har legat i paritet med riket eller över de flesta åren under den senaste femårsperioden (2009 till 2013). Värdet har varierat mellan 12,4 och 14,4. År 2013 var den genomsnittliga betygspoängen 13,0, att jämföra med rikets 12,7. För handels- och administrationsprogrammet kan urskiljas en sjunkande trend under samma period. Den genomsnittliga betygspoängen har varierat mellan 10,5 till 13,2. År 2013 var värdet lägst, det vill säga 10,5 jämfört med rikets 12,9. För omvårdnadsprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen under samma tidsperiod varierat mellan 12,3 och 13,7 och år 2013 var den genomsnittliga betygspoängen 13,4 vilket även var genomsnittet för riket det året.

Andelen elever behöriga till universitet och högskola har för skolenhetens program varierat under den senaste femårsperioden. De flesta år har enhetens samtliga program legat över rikets värde men de senaste två åren (2012 och 2013) har andelen elever behöriga till universitet och högskolan för handels- och administrationsprogrammet legat långt under rikets motsvarande värde.

Andelen elever som fullföljt utbildningen inom fyra år ligger för samtliga program över rikets motsvarande värden år 2013.

Helhetsbedömning

Utbildningen sker i allt väsentligt i en lugn miljö med goda relationer mellan såväl elever som mellan elever och lärare. Eleverna har god information om kunskapsutvecklingen i förhållande till kraven och upplever att det finns goda möjligheter att ta upp problem med lärarna och få hjälp. Skolenheten behöver emellertid skapa tydligare rutiner, dokument och rollfördelning i arbetet med särskilt stöd. Skolenheten behöver också utveckla arbetet med åtgärdsprogram så att beslutade åtgärder på ett tydligare sätt kopplas till elevens behov. Detta har även betydelse för möjligheterna att utvärdera

de insatser som görs och därmed inordna arbetet med särskilt stöd i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

För att öka måluppfyllelsen på skolenheten behöver det systematiska kvalitetsarbetet överlag förbättras. Kvalitetsarbetet behöver ta sin utgångspunkt i en dokumentation som möjliggör uppföljning av resultat, utvärdering och prioritering av utvecklingsområden.

Utveckling av det pedagogiska arbetet förekommer i varierande utsträckning inom olika arbetslag. Arbetet är dock inte samordnat och fullt ut implementerat i samtliga arbetslag. Rektorn behöver därför förankra långsiktiga mål och skapa arbetsformer för att utveckla verksamheten mot ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Tydliggöra och implementera rutiner för arbetet med särskilt stöd.
- Utarbeta åtgärdsprogram som tydligt anger vilka behov eleven har och hur de ska tillgodoses samt innehåller en överklagandehänvisning.
- Skyndsamt utreda behovet av särskilt stöd

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att en elev befaras att inte nå de mål eller kunskapskrav som minst ska uppnås ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av intervjuer framgår att när en lärare befarar att en elev inte kommer att nå målen anmäls detta till elevhälsoteamet där även rektorn deltar. På skolenheten används tre olika dokument som vart och ett kan användas för anmälan av elevärende till elevhälsoteamet, så kallade "F-varning", "EHT blankett" och ytterligare en blankett med karaktären av utredningsunderlag. Osäkerhet råder om vilken funktion de olika blanketterna har och vad de leder till. Lärarna uppger också att det kan ta lång tid, exempel

finns på upp till sex månader, innan de får återkoppling från elevhälsoteamet med beslut om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte.

Vidare finns det brister i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. De beslutade åtgärderna är inte tydligt kopplade till det utredda behovet. Åtgärderna består istället i flera fall av tätare uppföljning av läraren och hjälp med tidsplanering. Detta innebär att åtgärder utformas på ett sätt som i stor utsträckning lägger ansvaret på eleven, exempelvis att "läsa ifatt". Vidare är det formulär som används en kombinationsblankett vars innehåll samtidigt fyller funktionen av åtgärdsprogram, protokoll, studieplanering, uppföljning och kartläggning beroende på vad som markerats i dokumenthuvudet. Exempel finns där dokumentet samtidigt uppges uppfylla funktionerna av åtgärdsprogram, protokoll, studieplanering och uppföljning. Detta resulterar i att det blir oklart vilka åtgärder som hör till åtgärdsprogrammet och vad som exempelvis är studieplanering. Bland åtgärdsprogrammen förekommer även formella brister så som att information om möjligheten att överklaga saknas.

Sammantaget innebär den oklara handläggningsrutinen och bristerna i åtgärdsprogrammen att det är svårt att se i vilken utsträckning skolenhetens arbete med särskilt stöd leder till att eleven får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett. Detta innebär också försämrade möjligheter att utvärdera arbetet med särskilt stöd så att det kan inordnas i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8 och 9 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor tar ansvar för skolans resultat och leder och samordnar den pedagogiska verksamheten.
- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt dokumentera detta arbete.

Motivering

Pedagogiskt ledarskap

Av skollagen följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, dvs. en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det

systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och ett särskilt ansvar för att bland annat se till att samverkan mellan olika lärare kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier.

Enligt flertalet av de intervjuade lärarna saknas ofta sammanhang och pedagogisk målsättning för den interna diskussionen och stöd för att tillämpa och utveckla arbetssätt och metoder för att förbättra utbildningen. Av intervjuerna framgår att rektorn inte i tillräcklig utsträckning har samordnat, följt upp och säkerställt att utvecklingsarbetet implementerats. Ansvaret för utveckling av undervisning och program har istället huvudsakligen vilat på enskilda lärare eller arbetslag. Som följd av detta har initiativ till utvecklingsarbete fått varierande genomslag i undervisningen beroende på enskilda lärares engagemang och arbetslagens intresse för att driva och omsätta nya tankar i konkreta åtgärder.

Lärare på skolenheten undervisar i gymnasiegemensamma ämnen på flera program. Tillsynen visar att undervisningen i flera av de gymnasiegemensamma ämnena inte utgår från examensmålen för de olika programmen. Tillsynen visar att rektorn inte i tillräcklig utsträckning har tagit ansvar för att lärarna har fått kontinuerlig pedagogisk ledning i arbetet med att undervisningen och verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Kvalitetsarbetet

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det genomförs en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Läroplanen anger att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor har ansvaret för skolans resultat och att detta följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. I kvalitetsarbetet måste därmed skolans olika resultat följas upp och analyseras. Av de allmänna råden framgår vidare att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Detta innebär bland annat att den dokumentation som personalen gör i olika delar av kvalitetsarbetet måste systematiseras och sammanställas så att analyser kan genomföras.

Utredningen visar att lärarna har god uppföljning av enskilda elevers kunskapsresultat. Skolenheten saknar emellertid rutiner och arbetsformer för uppföljning och analys på skolenhetsnivå. Skolenheten saknar bland annat uppföljning av hur arbetssätt och me-

toder i undervisningen påverkar elevernas lärande och utveckling. Brist på samordnat och planmässigt kvalitetsarbete innebär även att elevhälsans arbete och stödinsatser inte inordnas i ett enhetsövergripande utvärderings- och utvecklingsarbete. På enhetsnivå saknas även underlag som läggs till grund för uppföljning, utvärdering, analyser och prioriteringar av utvecklingsområden. Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras inte heller på enhetsnivå.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i rektors pedagogiska ledarskap och i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4, 5 och 6 §§ skollagen

Läroplanen för gymnasieskolan 2011, 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.
- Elevhälsans arbetar för att stödja elevens utveckling mot utbildningens mål.

Motivering

Enligt skollagen ska det för elever i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolenhetens elevhälsoteam består av kurator och skolsköterska som är placerade på skolenheten. I elevhälsoteamet deltar rektorn och yrkesvägledaren. Skolenhetens elevhälsa har även tillgång till skolpsykolog och specialpedagog vilka har sin placering vid den centrala resursen.

Av intervjuer framgår att elevhälsans arbete så gott som uteslutande utgörs av löpande elevärenden vilka anmäls till och behandlas på elevhälsoteamets veckovisa träffar. Av intervjuer framgår att det råder oklarhet om vem som leder dessa möten. Vid vart annat sammanträde deltar skolpsykolog och specialpedagog. Skolpsykolog och specialpedagog deltar efter behov i arbetet med enskilda elever.

Elevhälsoträffarna tjänar i huvudsak som tillfälle för att fördela elevärenden på lämplig befattningshavare som därefter i olika former och efter olika lång tid återkopplar till anmälaren. Av intervjuer framgår att lärarna upplever osäkerhet då det inte framgår

klart om ärendet är överlämnat eller om anmälaren förväntas arbeta vidare med ärendet.

På skolenheten saknas vidare övergripande planering av elevhälsoarbetet i form av långsiktiga mål, prioriterade frågor och samarbete med arbetslag för att skapa ett förebyggande arbete och insatser för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsans verksamhet brister avseende förebyggande arbete och arbete för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit jurist Christina Hjalmarsson, utredare Anette Bergstrand och undervisningsråd Leif Magnusson.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Ingela Djurberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.